

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทั่วไปของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

การศึกษาสภาพพื้นฐานทั่วไปของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนประกอบด้วย

- 1.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
- 1.2 สภาพทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
- 1.3 สภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน แบ่งเป็นความพึงพอใจต่อประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

- 2.1 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน
- 2.2 ความพึงพอใจต่อดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
- 2.3 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการตลาดและเครือข่ายของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย

- 3.1 ปัญหาในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
- 3.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทั่วไปของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

- 1.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

การศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สรุปดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

n = 232		
ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	141	60.8
ชาย	91	39.2
2. อายุ (ปี)		
≤ 30	17	7.4
31 – 40	51	21.9
41 – 50	89	38.3
51 – 60	63	27.2
≥ 61	12	5.2
Min = 25 : Max = 68 : Mean = 45.52 : S.D. = 9.50		
3. สถานภาพ ทางครอบครัว		
โสด	16	6.9
สมรส	178	76.7
หม้าย/หย่าร้าง	38	16.4
3. ระดับการศึกษา (ปี)		
จบการศึกษาภาคบังคับ(ป.4/ป.6)	95	40.9
จบมัธยมศึกษาตอนต้น	79	34.1
จบมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	30	12.9
อนุปริญญา/ปริญญาตรี	28	12.1

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

1.1.1 เพศ จากการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณสองในสาม (ร้อยละ60.8)

เป็นเพศหญิง และเพียงร้อยละ 39.2 เท่านั้นที่เป็นเพศชาย

1.1.2 อายุ จากการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 38.3) มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี รองลงมาร้อยละ 27.2 มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 5.2) มีอายุมากกว่า 60 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 45.52 ปี

1.1.3 สถานภาพสมรส จากการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (ร้อยละ 76.7) มีสถานภาพสมรส รองลงมา ร้อยละ 16.4 มีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง และ มีส่วนน้อย (ร้อยละ 6.9) มีสถานภาพโสด

1.1.4 การศึกษา จากการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 40.9) จบการศึกษามัธยมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 34.1 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 12.1) จบการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปริญญาตรี

1.2 สภาพทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

การศึกษาสภาพทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย สถานภาพในกลุ่มฯ และตำแหน่งทางสังคม สรุปดังนี้

ตารางที่ 4.2 สภาพทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

n = 232		
สภาพทางสังคม	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. สถานภาพในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน		
กรรมการ	80	34.5
สมาชิก	152	65.5
2. ตำแหน่งทางสังคม		
ไม่มีตำแหน่ง	189	81.4
มีตำแหน่ง		
กำนัน	3	1.3
ผู้ใหญ่บ้าน	7	3.0
กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล	33	14.3

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาสถานภาพทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

1.2.1 สถานภาพในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.5) เป็นสมาชิกกลุ่ม และมีเพียงร้อยละ 34.5 เท่านั้นที่เป็นกรรมการในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

1.2.2 ตำแหน่งทางสังคม จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (ร้อยละ 81.4) ไม่มีตำแหน่งทางสังคม รองลงมา (ร้อยละ 14.3) มีตำแหน่งเป็น คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 1.3) เป็นกำนัน

1.3 สภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนประกอบด้วย การประกอบอาชีพหลัก อาชีพรอง จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตร การกู้ยืมเงิน แหล่งเงินทุนทางการเกษตร สรุปดังนี้

ตารางที่ 4.3 สภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

n = 232		
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. อาชีพหลัก		
ทำการเกษตร	180	77.6
ค้าขาย	20	8.6
รับราชการ	7	3.0
รับจ้าง	25	10.8
2. อาชีพรอง		
ทำการเกษตร	52	22.4
ค้าขาย	32	13.8
รับจ้าง	148	63.8
3. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
≤ 3	33	14.3
4 – 6	160	78.9
7 – 9	36	15.5
> 10	3	1.3
Min = 2 : Max = 11 : Mean = 5.04 : S.D. = 1.78		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 232

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
4. จำนวนแรงงานในครัวเรือน		
≤ 3	161	69.4
4 - 5	64	27.6
6 - 7	4	1.7
> 8	3	1.3
Min = 1 : Max = 8 : Mean = 3.02 : S.D. = 1.17		
5. รายได้จากภาคเกษตร (บาท/ปี)		
20,000 - 50,000	106	47.7
50,001 - 70,000	20	8.6
70,001 - 80,000	25	10.7
80,001 - 90,000	4	1.7
$> 90,000$	77	33.3
Min = 20,000 : Max = 250,000 :		
Mean = 81,971.55 : S.D. = 53,283.23		
6. รายได้นอกภาคเกษตร (บาท)		
10,000 - 20,000	90	38.7
20,001 - 40,000	58	25.1
40,001 - 50,000	5	2.2
50,001 - 60,000	6	2.6
$> 60,000$	73	31.4
Min = 10,000 : Max = 260,000 : Mean = 53,029.31 : S.D. = 28,750.43		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 232		
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
7. ขนาดพื้นที่ถือครองที่ดิน (ไร่)		
≤ 10	56	24.4
11 – 25	123	53.0
26 – 35	29	12.3
36 – 45	12	5.2
> 45 ไร่	12	5.2
Min = 4 : Max = 53 : Mean = 20.22 : S.D. = 10.39		
8. แหล่งเงินทุนทางการเกษตร		
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	118	50.9
ธนาคารพาณิชย์	38	16.4
สหกรณ์การเกษตร	47	20.3
นายทุน	24	10.3

จากตารางที่ 4.3 สภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

1.3.1 อาชีพหลัก จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (ร้อยละ 77.6) มีอาชีพหลักในการทำนา รองลงมา ร้อยละ 10.8 มีอาชีพรับจ้าง และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 3.0) มีอาชีพรับราชการ

1.3.2 อาชีพรอง จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณสองในสาม (ร้อยละ 63.8) มีอาชีพรองในการรับจ้าง รองลงมา ร้อยละ 22.4 มีอาชีพทำการเกษตร และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 13.8) มีอาชีพค้าขาย

1.3.3 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (ร้อยละ 78.9) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมดระหว่าง 4-6 คน รองลงมา (ร้อยละ 15.5) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมดระหว่าง 7-10 คน และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 1.3) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมดมากกว่า 10 คน โดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด 5.04 คน

1.3.4 จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ช่วยทำการเกษตร จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณสองในสาม (ร้อยละ 69.4) มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ช่วยทำการเกษตร

น้อยกว่า 3 คน รองลงมา (ร้อยละ 27.6) มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ช่วยทำการเกษตรระหว่าง 4-5 คน และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 1.3) มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ช่วยทำการเกษตรมากกว่า 8 คน โดยมีแรงงานในครัวเรือนที่ช่วยทำการเกษตรเฉลี่ย 3.02 คน

1.3.5 รายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตร จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 42.2) มีรายได้จากภาคการเกษตรระหว่าง 50,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 33.3 มีรายได้จากภาคเกษตรมากกว่า 90,000 บาท และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 3.5) มีรายได้จากภาคเกษตรระหว่าง 50,001 - 60,000 บาท โดยเฉลี่ยแล้วสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยปีละ 81,971.55 บาท

1.3.6 รายได้นอกภาคการเกษตร จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 31.4) มีรายได้นอกภาคเกษตรมากกว่า 60,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 29.3 มีรายได้นอกภาคเกษตรระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 2.2) มีรายได้นอกภาคเกษตรระหว่าง 40,001 - 50,000 บาท โดยเฉลี่ยแล้วสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ยปีละ 53,029.31 บาท

1.3.7 พื้นที่ทำการเกษตร จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 53.0) มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 11 - 25 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 24.4 มีพื้นที่น้อยกว่า 10 ไร่ และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 5.2) มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 36- 45 ไร่ และมากกว่า 45 ไร่ โดยเฉลี่ยมีพื้นที่ต่ำสุด 4 ไร่ สูงสุด 53 ไร่ เฉลี่ย 20.22 ไร่

1.3.8 แหล่งเงินทุนทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.9) มีการกู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส. รองลงมา (ร้อยละ 20.3) มีการกู้เงินจากสหกรณ์การเกษตร และมีส่วนน้อย (ร้อยละ 10.3) กู้เงินจากนายทุน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการผลิตของวิสาหกิจชุมชน และความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการตลาดและเครือข่ายของวิสาหกิจชุมชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน

การศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนด้านการบริหารจัดการมี การศึกษาใน 6 ประเด็น คือ ด้านการวางแผนการดำเนินงาน ด้านคณะกรรมการกลุ่ม ด้านสมาชิกกลุ่ม ด้านการเงิน ด้านการจัดสรรผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชน สรุปดังนี้

ตารางที่ 4.4 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

n =232

ประเด็น	Mean	S.D.	แปล ความ	ลำดับ
1. ด้านการวางแผนดำเนินงาน	3.29	0.65	ปานกลาง	
1.1 การวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่ม	2.90	0.85	ปานกลาง	5
1.2 การกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม	3.31	0.62	ปานกลาง	4
1.3 การจัดทำข้อตกลง ระเบียบ กฎเกณฑ์ ของกลุ่ม	3.33	0.65	ปานกลาง	3
1.4 การจัดทำแผนดำเนินงานกลุ่ม	3.39	0.58	ปานกลาง	2
1.5 การจัดทำแผนการผลิตการตลาด	3.39	0.58	ปานกลาง	2
1.6 การกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน	3.45	0.67	มาก	1
2. ด้านคณะกรรมการกลุ่ม	3.29	0.67	ปานกลาง	
2.1 การเลือกตั้งคณะกรรมการกลุ่ม	3.59	0.76	มากที่สุด	1
2.2 การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ	3.57	0.84	มากที่สุด	2
2.3 การจัดประชุมคณะกรรมการประจำเดือน	3.17	0.81	ปานกลาง	3
2.4 การพัฒนาความรู้กรรมการ	3.04	0.64	ปานกลาง	5
2.5 การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การประชุม สัมมนา	3.10	0.79	ปานกลาง	4
3. ด้านสมาชิก	3.32	0.70	ปานกลาง	
3.1 การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	3.53	0.75	มาก	2
3.2 การแบ่งบทบาทหน้าที่สมาชิก	3.55	0.49	มาก	1
3.3 การจัดประชุมประจำเดือน/ปี	3.25	0.63	ปานกลาง	3
3.4 การให้คำแนะนำ ปรึกษา และแก้ไขปัญหา	3.17	0.80	ปานกลาง	4
3.5 การพัฒนาความรู้ศึกษาดูงานฝึกอบรมประชุมสัมมนา	3.12	0.84	ปานกลาง	5

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 232				
ประเด็น	Mean	S.D.	แปล ความ	ลำดับ
4. ด้านการเงิน	3.34	0.55	ปานกลาง	
4.1 การระดมหุ้น เงินทุนหมุนเวียนในกลุ่ม	3.28	0.69	ปานกลาง	3
4.2 การจัดทำระบบบัญชีของกลุ่ม	3.37	0.48	ปานกลาง	2
4.3 การจัดหาแหล่งเงินทุน สินเชื่อ	3.39	0.49	ปานกลาง	1
5. ด้านการจัดสรรผลประโยชน์	3.57	0.78	มาก	
5.1 การจัดสรรผลประโยชน์หรือกำไรให้กับสมาชิก	3.40	0.67	ปานกลาง	3
5.2 การจัดสรรผลประโยชน์ให้กับชุมชน	3.42	0.76	มาก	2
5.3 การจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก	3.89	0.92	มากที่สุด	1
6. การติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชน	3.66	0.67	มาก	
6.1 การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน	3.82	0.71	มากที่สุด	1
6.2 การติดตาม และประเมินผลสำเร็จของ แผนปฏิบัติงานตามที่กำหนด	3.50	0.64	มาก	2
ภาพรวม	3.30	0.70	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านบริหารจัดการของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าสมาชิกมีความพึงพอใจในด้านการบริหารจัดการทั้ง 6 ประเด็น อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.30) ซึ่งผลการวิจัย มีดังนี้

2.1.1 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของสมาชิก

วิสาหกิจชุมชนในประเด็นด้านการวางแผนดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการด้านการวางแผนการดำเนินงานในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมากในประเด็น การกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 3.45) และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ตามลำดับดังนี้ การจัดทำแผนการผลิตการตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.39) และการจัดทำแผนการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย 3.39) การจัดทำข้อตกลง ระเบียบ กฎเกณฑ์ของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.33) การกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.31) และการวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.90)

2.1.2 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของสมาชิก

วิสาหกิจชุมชนในประเด็นด้านคณะกรรมการกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการด้านคณะกรรมการกลุ่มในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในการเลือกตั้งคณะกรรมการกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.59) และการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ (ค่าเฉลี่ย 3.57) และสมาชิกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ตามลำดับดังนี้ การจัดประชุมคณะกรรมการประจำเดือน (ค่าเฉลี่ย 3.17) การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การประชุมสัมมนา (ค่าเฉลี่ย 3.10) และการพัฒนาความรู้คณะกรรมการ (ค่าเฉลี่ย 3.04)

2.1.3 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของสมาชิก

วิสาหกิจชุมชนในประเด็นด้านสมาชิกกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการด้านสมาชิกกลุ่มในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมากในการแบ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.55) และการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.53) และสมาชิกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ตามลำดับดังนี้ การจัดประชุมประจำเดือน/ปี (ค่าเฉลี่ย 3.25) การให้คำแนะนำ ปรึกษา และแก้ไขปัญหา (ค่าเฉลี่ย 3.17) การพัฒนาความรู้ ศึกษาดูงาน ฝึกอบรม ประชุมสัมมนา (ค่าเฉลี่ย 3.12)

2.1.4 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของสมาชิก

วิสาหกิจชุมชนในประเด็นด้านการเงิน ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการด้านการเงินในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับปานกลางตามลำดับดังนี้ การจัดหาแหล่งเงินทุน สินเชื่อ (ค่าเฉลี่ย 3.39) การจัดทำระบบบัญชีของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.37) การระดมทุน เงินทุนหมุนเวียนในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.28)

2.1.5 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของสมาชิก

วิสาหกิจชุมชนในประเด็นด้านการจัดสรรผลประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการด้านการจัดสรรผลประโยชน์ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.89) และสมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมากในการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.42) และมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในการจัดสรรผลประโยชน์หรือกำไรให้กับสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.40)

2.1.6 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของสมาชิก

วิสาหกิจชุมชนในประเด็นด้านการติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชน ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม

สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการด้านการติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชนในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมากตามลำดับดังนี้ การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.82) และการติดตาม และประเมินผลสำเร็จของแผนปฏิบัติงานตามที่กำหนด (ค่าเฉลี่ย 3.50)

2.2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตของสมาชิก

ชุมชน

การศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ศึกษาใน 3 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์การผลิต ด้านการวางแผนการผลิต และด้านการจัดการผลผลิต สรุปดังนี้

ตารางที่ 4.5 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

n =232				
ประเด็น	Mean	S.D.	แปล ความ	ลำดับ
ด้านการผลิต				
1. การวิเคราะห์สถานการณ์การผลิต	3.41	0.63	มาก	
1.1 การวิเคราะห์แหล่ง ปริมาณ คุณภาพ วัตถุดิบ	3.29	0.70	ปานกลาง	4
1.2 การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ที่ผลิต	3.25	0.58	ปานกลาง	5
1.3 การวิเคราะห์ความต้องการผลิตภัณฑ์ ของตลาด	3.60	0.48	มาก	1
1.4 การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ผลิต	3.40	0.67	ปานกลาง	3
1.5 การวิเคราะห์ต้นทุน กำไร	3.53	0.76	มาก	2
2. การวางแผนการผลิต	3.73	0.70	มาก	
2.1 การจัดหาวัตถุดิบ	3.80	0.67	มาก	2
2.2 การแบ่งหน้าที่ผลิต	3.79	0.67	มาก	3
2.3 การจัดการสถานที่ผลิตให้ถูกสุขลักษณะ	3.65	0.72	มาก	4
2.4 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์	3.63	0.72	มาก	5
2.5 การจัดการวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิต	3.57	0.73	มาก	6
2.6 การดำเนินการผลิต	3.96	0.71	มาก	1

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 232				
ประเด็น	Mean	S.D.	แปล ความ	ลำดับ
1.3 การจัดการผลผลิต	3.90	0.81	มาก	
การแปรรูปผลผลิต	4.28	0.60	มากที่สุด	1
การบรรจุภัณฑ์	3.98	0.83	มาก	3
การจัดรูปแบบการจำหน่าย(ขายส่ง/ขายปลีก)	4.21	0.88	มากที่สุด	2
การขนส่งและการกระจายผลิตภัณฑ์	3.90	0.91	มาก	4
การกำหนดแหล่งจำหน่าย	3.69	0.87	มาก	5
การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์	3.38	0.78	มาก	6
ภาพรวม	3.70	0.72	มาก	

จากตารางที่ 4.5 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจในด้านการผลิตทั้ง 3 ประเด็น อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.70) ซึ่งผลการวิจัย มีดังนี้

2.2.1 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการผลิตของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในประเด็นด้านการวิเคราะห์สถานการณ์การผลิต ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการผลิตในประเด็นการวิเคราะห์สถานการณ์การผลิตในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมากในประเด็น การวิเคราะห์ความต้องการผลิตภัณฑ์ของตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.60) รองลงมาคือการวิเคราะห์ต้นทุน กำไร (ค่าเฉลี่ย 3.53) และสมาชิกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ตามลำดับดังนี้ การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.40) การวิเคราะห์แหล่ง ปริมาณ คุณภาพวัตถุดิบ (ค่าเฉลี่ย 3.29)

2.2.2 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการผลิตของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในประเด็นการวางแผนการผลิต ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการผลิตในประเด็นการวางแผนการผลิตในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมากตามลำดับดังนี้ การดำเนินการผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.96) การจัดหาวัตถุดิบ (ค่าเฉลี่ย 3.80) การแบ่งหน้าที่ผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.79) การจัดการ

สถานที่ผลิตให้ถูกสุขลักษณะ (ค่าเฉลี่ย 3.65) การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.63) การจัดการวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.57)

2.2.3 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการผลิตของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในประเด็นด้านการจัดการผลผลิต ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการผลิตในประเด็นการจัดการผลผลิตในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ในประเด็น การแปรรูป (ค่าเฉลี่ย 4.28) และการจัดรูปแบบการจำหน่าย (ขายส่ง/ขายปลีก) (ค่าเฉลี่ย 4.21) และสมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ การบรรจุภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.98) การขนส่งและการกระจายผลิตภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.90) การกำหนดแหล่งจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 3.69) การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.38)

2.3 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการตลาดและเครือข่ายของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

การศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการตลาดและเครือข่ายของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการตลาด และ การเชื่อมโยงเครือข่าย สรุปดังนี้

ตารางที่ 4.6 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการตลาดและเครือข่ายของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

n =232				
ประเด็น	Mean	S.D.	แปล ความ	ลำดับ
1. ด้านการตลาด	4.05	0.67	มาก	
1.1 การจัดทำรูปแบบการจำหน่าย	4.40	0.74	มากที่สุด	1
1.2 การกำหนดราคา	4.51	0.50	มากที่สุด	2
1.3 การคิดคำนวณกำไร ขาดทุน	4.01	0.62	มาก	3
1.4 การประชาสัมพันธ์สินค้าและผลิตภัณฑ์	3.85	0.82	มาก	4
1.5 การประเมินการตลาด	3.49	0.71	มาก	5
2. การเชื่อมโยงเครือข่าย				
2.1 การเชื่อมโยงเครือข่ายภายในชุมชน	2.99	0.48	ปานกลาง	
การเชื่อมโยงเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.03	0.43	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n=232				
ประเด็น	Mean	S.D.	แปล ความ	ลำดับ
การเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต	2.90	0.53	ปานกลาง	2
การเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด	3.06	0.48	ปานกลาง	1
2.2 การเชื่อมโยงเครือข่ายภายนอกชุมชน	3.01	0.34	ปานกลาง	
การเชื่อมโยงเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.05	0.22	ปานกลาง	3
การเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต	2.89	0.30	ปานกลาง	2
การเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด	3.09	0.50	ปานกลาง	1
ภาพรวม	3.48	0.53	มาก	

จากตารางที่ 4.6 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการตลาด และเครือข่ายของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าสมาชิกมีความพึงพอใจในด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่าย อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.48) ซึ่งผลการวิจัย มีดังนี้

2.3.1 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการตลาดของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในประเด็นด้านการตลาด ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการตลาดในประเด็นด้านการตลาดในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในการกำหนดราคา (ค่าเฉลี่ย 4.51) การจัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้า (ค่าเฉลี่ย 4.40) และสมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมาก ตามลำดับ ดังนี้ การคิดคำนวณกำไร ขาดทุน (ค่าเฉลี่ย 4.01) การประชาสัมพันธ์สินค้าและผลิตภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.85) การประเมินตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.49)

2.3.2 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการตลาดของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในประเด็นด้านการเชื่อมโยงเครือข่าย ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการตลาดในประเด็นการเชื่อมโยงเครือข่ายในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ตามลำดับดังนี้ การเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.06) การเชื่อมโยงเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.03) การเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต (ค่าเฉลี่ย 2.90) และมีความพึงพอใจในประเด็นการเชื่อมโยงเครือข่ายภายนอกชุมชน ในระดับปานกลาง ตามลำดับดังนี้ การเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด

(ค่าเฉลี่ย 3.09) การเชื่อมโยงเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.05) การเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต (ค่าเฉลี่ย 2.89)

ตารางที่ 4.7 สรุปความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

n=232

ประเด็น	Mean	S.D.	แปล ความ	ลำดับ
1. ด้านการบริหารจัดการ	3.30	0.70	ปานกลาง	3
2. ด้านการผลิต	3.70	0.72	มาก	1
3. ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่าย	3.48	0.53	มาก	2
ภาพรวม	3.49	0.71	มาก	

จากตารางที่ 4.7 สรุปความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ทั้ง 3 ด้านคือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.49)

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

3.1 ปัญหาในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

สมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมี 3 ประเด็นด้วยกัน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิต ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่าย สรุปดังนี้

ตารางที่ 4.8 ปัญหาในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนด้านบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

n=232		
ประเด็นปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน		
1.1 ด้าน การวางแผนการดำเนินงาน		
- การจัดทำข้อตกลง ระเบียบ ข้อบังคับ กติกา หรือกฎเกณฑ์ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนไม่เหมาะสม	19	8.2
- ไม่มีการจัดทำแผนการผลิตและการตลาดของกลุ่ม	63	27.2
1.2 ด้านคณะกรรมการกลุ่ม		
- ไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่ม	28	12.1
1.3 ด้านสมาชิกกลุ่ม		
- ไม่มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิก	34	14.7
1.4 ด้านการเงิน		
- การระดมหุ้น/เงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มมีน้อย	102	46.0
- การจัดทำระบบบัญชีของกลุ่มไม่เป็นระบบ	61	26.3
- ไม่มีการจัดหาแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ	57	24.6
1.5 ด้านการจัดสรรผลประโยชน์		
- การจัดสรรประโยชน์หรือผลกำไรให้กับสมาชิกไม่ชัดเจน	11	4.7
- การจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกกลุ่มและชุมชนไม่ทั่วถึง	98	42.2
1.6 การติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชน		
- ไม่มีการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน	43	18.5
- การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนขาดความต่อเนื่อง	106	45.7

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n=232		
ประเด็นปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. ด้านการผลิต		
2.1 กระบวนการผลิต		
- ไม่มีการวิเคราะห์ความต้องการผลิตภัณฑ์ของตลาด	15	6.5
- ไม่มีการวิเคราะห์ต้นทุน กำไร ในการผลิต	20	8.6
- ไม่มีการวางแผนการผลิต	19	8.2
- การจัดการวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตไม่เหมาะสม	72	31.0
- การดำเนินการผลิตไม่เป็นระบบ	73	31.5
2.2 การจัดการผลผลิต		
- การแปรรูปผลผลิตและการบรรจุภัณฑ์ไม่ตรงกับความต้องการของตลาด	62	26.7
- การจัดรูปแบบการจำหน่าย(ขายส่ง/ปลีก)ไม่แน่นอน	91	39.2
- การรวบรวม การขนส่งและการกระจายผลิตภัณฑ์ไม่ทันต่อความต้องการของตลาด	167	72.0
3 ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่าย		
- การกำหนดราคาและแหล่งจำหน่ายสินค้าไม่แน่นอน	99	42.7
- สมาชิกขาดความรู้ และประสบการณ์ในการกำหนดราคา คิดคำนวณกำไร ขาดทุน	62	27.8
- ขาดการประชาสัมพันธ์สินค้าและผลิตภัณฑ์	108	46.6
- ไม่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การผลิตและการตลาดทั้งภายในและภายนอกชุมชน	60	25.9

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.8 สมาชิกวิสาหกิจชุมชนให้ความสำคัญในประเด็นปัญหาในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

3.1.1 ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกือบครึ่งหนึ่ง

(ร้อยละ 46.0) มีปัญหาในประเด็นการระดมหุ้น/เงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มมีน้อย รองลงมาร้อยละ 45.7 มีปัญหาในประเด็นการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนขาดความต่อเนื่อง ร้อยละ 42.2 มีปัญหาในประเด็นการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกกลุ่มและชุมชนไม่ทั่วถึง

3.1.2 ด้านการผลิต กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (ร้อยละ 72.0) มีปัญหาในประเด็นการรวบรวม การขนส่งและการกระจายผลิตภัณฑ์ไม่ทันต่อความต้องการของตลาด รองลงมาร้อยละ 39.2 มีปัญหาในการจัดรูปแบบการจำหน่าย (ขายส่ง/ปลีก) ไม่แน่นอน ร้อยละ 31.5 มีปัญหาในประเด็นการดำเนินการผลิตไม่เป็นระบบ

3.1.3 ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่าย กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 46.6) มีปัญหาในประเด็นขาดการประชาสัมพันธ์สินค้าและผลิตภัณฑ์ รองลงมาร้อยละ 42.7 มีปัญหาในประเด็นการกำหนดราคาและแหล่งจำหน่ายสินค้าไม่แน่นอน ร้อยละ 27.8 มีปัญหาในประเด็นสมาชิกขาดความรู้ และประสบการณ์ในการกำหนดราคา คิดคำนวณกำไร ขาดทุน

3.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน สรุปดังนี้

ตารางที่ 4.9 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

n=232		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน		
1.1 ควรให้หน่วยงานรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการผลิตและการตลาด	71	56.3
1.2 ควรจัดทัศนศึกษาดูงานกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ	10	7.9
1.3 รัฐควรสนับสนุนแหล่งเงินทุนปลอดดอกเบี้ยแก่กลุ่มฯ	9	7.1
2. ด้านการผลิต		
2.1 ควรฝึกอบรม ให้ความรู้ในด้านการผลิต การแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการบรรจุภัณฑ์	108	46.6
2.2 ควรฝึกอบรม ในด้านการขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์	2	1.6

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n=232		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ด้านการตลาด		
3.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์งานวิสาหกิจชุมชนตลอดจนสินค้า โดยผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น	167	72.0

จากตารางที่ 4.9 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน สรุปได้ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 56.3) ให้ความสำคัญในประเด็นต้องการให้หน่วยงานรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการผลิตและการตลาด รองลงมาร้อยละ 7.9 ควรจัดทัศนศึกษาดูงานกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ และร้อยละ 7.1 รัฐควรสนับสนุนแหล่งเงินทุนปลอดดอกเบี้ยแก่กลุ่มฯ

ด้านการผลิต กลุ่มตัวอย่างประมาณเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 46.4) ให้ข้อเสนอแนะในประเด็น ควรฝึกอบรมให้ความรู้ในด้านการผลิต การแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการบรรจุภัณฑ์ และร้อยละ 1.6 เสนอแนะให้จัดฝึกอบรมในด้านการขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์เพิ่มเติม

ด้านการตลาด กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (ร้อยละ 72.0) เสนอแนะให้รัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหาแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และควรมีการประชาสัมพันธ์งานวิสาหกิจชุมชนตลอดจนสินค้าโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น